

Αρχική σελίδα>Νομοθεσία και νομολογία>Εθνική νομοθεσία

Εθνική νομοθεσία

Ελλάδα

Η παρούσα σελίδα παρέχει πληροφορίες σχετικά με την έννομη τάξη στην Ελλάδα.

Πηγές δικαίου

ς

ο

ά παραδεγμένοι κανόνες του διεθνούς δικαίου

ο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

είς συμβάσεις

λογία

Είδη νομικών πράξεων – περιγραφή

αγμα (θεμελιώδης νόμος επάνω στον οποίο βασίζεται η διαμόρφωση ολόκληρης της νομοθεσίας)

κός νόμος (νομοθέτημα που θεσπίζεται από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας)

ίεις νομοθετικού περιεχομένου (νομοθέτημα που θεσπίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ύστερα από πρόταση του Συμβουλίου, για τη νομοθετική διευθέτηση μίας έκτακτης περιπτώσεως εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης)

νιστικό Προεδρικό διάταγμα (περιέχει κανόνες δικαίου και εκδίδεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ύστερα από πρόταση ή νομοθετική εξουσιοδότηση)

νιστικές πράξεις της διοίκησης (εκδίδονται από διοικητικά όργανα, είναι απρόσωποι κανόνες δικαίου και έχουν ισχύ εντός του κράτους)

νιστικές συνθήκες της ΕΕ (Με βάση τις Συνθήκες, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ μπορούν να εκδίδουν νομοθετικές πράξεις που εφαρμόζουν στη συνέχεια τα κράτη μέλη)

νισμοί (είναι δεσμευτικές νομοθετικές πράξεις. Η εφαρμογή τους σε όλες τις χώρες της ΕΕ είναι άμεση και υποχρεωτική)

ίεις (είναι νομοθετικές πράξεις που ορίζουν έναν στόχο τον οποίο πρέπει να επιτύχουν όλες οι χώρες της ΕΕ. Ωστόσο, η χώρα είναι υποχρεωμένη να θεσπίσει τους δικούς της νόμους για την επίτευξη των στόχων αυτών και την ενσωμάτωσή τους στην εθνική έννομη τάξη)

είς συμβάσεις (είναι μία συμφωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων μερών που υπάγονται σε διαφορετικό νομικό σύστημα εκριμένου αντικείμενου συνεργασίας)

Νομικό καθεστώς του εθνικού δικαίου και της νομολογίας

Το έθιμο παράγεται από μια σταθερά επαναλαμβανόμενη πρακτική με συνείδηση δικαίου (opinio juris) σε θέματα που αφορούν το κράτος που εμπíπτουν στο αντικείμενο του ουσιαστικού Συντάγματος. Το έθιμο αποτελεί άγραφη πηγή του δικαίου.

Η νομολογία είναι το σύνολο των αποφάσεων που έχουν ληφθεί από ένα Δικαστήριο, που αποτελούν τη διαδικαστική πηγή του δικαίου και εφαρμογή νόμων. Η Νομολογία μπορεί να θεωρηθεί ως έμμεση πηγή δικαίου.

Μέτρα που λαμβάνουν οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης

Η άσκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Το Κράτος λαμβάνει τα νομοθετικά, κανονιστικά και διοικητικά μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των πόρων που είναι αναγκαίοι για την άσκηση της αποστολής και την άσκηση των αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με ταυτόχρονη διασφάλιση της διαφάνειας κατά τη διαχείριση των πόρων αυτών. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την απόδοση και κατανομή, με τη μορφή κανονισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των φόρων ή τελών που καθορίζονται υπέρ αυτών και εισπράττονται από το Κράτος.

Διεθνείς πηγές δικαίου και δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

δικές συνθήκες της ΕΕ (Με βάση τις Συνθήκες, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ μπορούν να εκδίδουν νομοθετικές πράξεις εφαρμόζοντας στη συνέχεια τα κράτη μέλη)

νομοισμοί (είναι δεσμευτικές νομοθετικές πράξεις. Η εφαρμογή τους σε όλες τις χώρες της ΕΕ είναι άμεση και υποχρεωτική) (είναι νομοθετικές πράξεις που ορίζουν έναν στόχο τον οποίο πρέπει να επιτύχουν όλες οι χώρες της ΕΕ. Ωστόσο είναι υποχρεωμένη να θεσπίσει τους δικούς της νόμους για την επίτευξη των στόχων αυτών και την ενσωμάτωσή τους στην εθνική έννομη τάξη)

Διεθνείς συμβάσεις (είναι μία συμφωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων μερών που υπάγονται σε διαφορετικό νομικό σύστημα εκριμένου αντικειμένου συνεργασίας)

Σημαντικότερες πράξεις / νομοθεσία

Αστικό δίκαιο

Κώδικας

Πολιτικής Δικονομίας

Εμπορικό δίκαιο

Νόμος 4738/2020 «Ρύθμιση οφειλών-παροχή 2ης ευκαιρίας ΠΤΩΧΕΥΣΗ, Αφερεγγυότητα κλπ», με τον οποίο καταργήθηκε ο παλιός κώδικας

Νόμος 2121/1993: Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα κλπ

Νόμοι που ρυθμίζουν ζητήματα μορφής και λειτουργίας εταιριών

Διοικητικό δίκαιο

Κώδικας

Πολιτικής Διοικητικής Διαδικασίας

Πολιτικής Διοικητικής Δικονομίας

Ποινικό δίκαιο

Κώδικας

Ποινικής Δικονομίας

Ιεραρχία νομικών πράξεων

Η ιεραρχία των νομικών πράξεων έχει ως εξής: Σύνταγμα, δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διεθνείς συμφωνίες, νόμοι, δευτεροβάθμια διατάγματα, κανονισμοί που εκδίδονται από την κυβέρνηση και κανονισμοί που εκδίδονται από υπουργούς. Πέντε ειδών πράξεων γενικής ισχύος, υπάρχουν επίσης ατομικές νομικές πράξεις που εκδίδονται βάσει συγκεκριμένων νόμων. Θεωρούνται ιεραρχικά κάτω από το επίπεδο των νόμων και των κανονισμών. Οι νομικοί κανόνες κάθε επιπέδου προηγούνται προς εκείνους των ανώτερων επιπέδων.

Νομοθετική διαδικασία

Νομοθετική πρωτοβουλία

Ο σχεδιασμός του νόμου που καταρτίζει η ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή διαβιβάζεται στην Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης για επεξεργασία από συστηματική νομοτεχνική άποψη, κυρίως, και για προτάσεις (συνταγματική νομιμότητα, συμβατότητα με το διεθνές δίκαιο)

Θέσπιση νόμου

ομοσχέδιο υποβάλλεται στη Βουλή, συνοδευόμενο από σχετική αιτιολογική έκθεση, η οποία περιέχει τους λόγους κρούσης των προτεινόμενων διατάξεων. Εφόσον από τις σχετικές διατάξεις προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κλάδου των ασφαλιστικών ταμείων, συντάσσεται υποχρεωτικά ειδική έκθεση δαπάνης και σχετική έκθεση δαπανών από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Επίσης, τα νομοσχέδια συνοδεύονται υποχρεωτικά από έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων καθώς και από τη επί της δημόσιας διαβούλευσης που έχει προηγηθεί της κατάθεσής τους, εκτός εξαιρέσεων.

Ο Πρόεδρος της Βουλής παραπέμπει το σχέδιο νόμου για συζήτηση είτε στην Ολομέλεια, είτε στα τμήματα διακοπών της Βουλής. Τα διατάγματα που προβλέπονται για την εκτέλεση νόμων, εκδίδονται από τον Γενικό Διευθυντή της Δημοκρατίας κατόπιν πρότασης των αρμόδιων Υπουργών. Βάσει ειδικών διατάξεων νόμων, παρέχεται στα όργανα της η εξουσιοδοτική έκδοση κανονιστικών πράξεων για τη ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων ή θεμάτων τοπικού ενδιαφέροντος. Η έκδοση τεχνικού/λεπτομερειακού.

Η υπογραφή ενός νόμου από όλους τους αρμόδιους υπουργούς, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει και δημοσιεύεται μέσα σε ένα μήνα από τη ψήφισή του από τη Βουλή.

Η πρωτοβουλία τροποποίησης του νόμου έχει ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός. Ένας νόμος ισχύει εφόσον δεν καταργηθεί με άλλο νόμο.

Έκδοση, δημοσίευση και έναρξη ισχύος

Ο νόμος προσδιορίζει τη χρονική στιγμή από την οποία τίθεται σε ισχύ. Διαφορετικά, σύμφωνα με το άρθρο 103 του Εισαγωγικού του Αστικού Κώδικα, η ισχύς του νόμου αρχίζει 10 ημέρες μετά τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Η ισχύς ενός νόμου που κυρώνει μια σύμβαση αρχίζει, καταρχήν, από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Δημοκρατίας, και η σύμβαση παράγει έννομες συνέπειες από την ημερομηνία που προσδιορίζεται στο κείμενό της.

Στον δικτυακό τόπο της [Βουλής των Ελλήνων](#), παρατίθενται ηλεκτρονικά όλοι οι νόμοι που έχουν ψηφιστεί από 22-10-1993. Επιπλέον, στον δικτυακό τόπο του [Εθνικού Τυπογραφείου](#), μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την ενότητα «Αναζητήσεις» για να βρείτε τους ετήσιους καταλόγους από το 1890 νόμων και προεδρικών διαταγμάτων που εγκρίθηκαν, το αντικείμενό τους και στοιχεία του φύλλου της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως στο οποίο δημοσιεύθηκαν.

Τρόποι επίλυσης συγκρούσεων μεταξύ διαφορετικών πηγών δικαίου

Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Συντάγματος, οι διεθνείς συμβάσεις, από τον χρόνο επικύρωσής τους με νόμο, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν έναντι κάθε άλλης αντίθετης διάταξης νόμου, υπό τον όρο ότι απερίσπαστο νεότερο νόμο, εξαιρουμένων των διατάξεων του Συντάγματος.

Οι συνταγματικοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν καθολική ισχύ σε όλα τα κράτη μέλη είναι δεσμευτικοί και ισχύουν άμεσα ως μέλος.

Η εφαρμογή των οδηγιών γίνεται μέσω νόμου, προεδρικού διατάγματος ή υπουργικής απόφασης.

Νομικές βάσεις δεδομένων (με κατάλληλους συνδέσμους)

Υπάρχει δωρεάν πρόσβαση;

Το Εθνικό Τυπογραφείο διαθέτει και διαχειρίζεται πλήρη [νομική βάση δεδομένων](#).

Η πρόσβαση παρέχεται δωρεάν (άρθρο 7 Ν. 3861/ 2010 ΦΕΚ Α/112/13-7-10).

Οι υπηρεσίες Intracom και Hol διαθέτουν και διαχειρίζονται [πλήρη νομική βάση δεδομένων «NOMOS»](#).

Η πρόσβαση παρέχεται επί πληρωμή.

Ο δικτυακός τόπος του [Νομικού Συμβουλίου του Κράτους](#)

η πρόσβαση παρέχεται δωρεάν.

Σε ποιες γλώσσες είναι διαθέσιμη;

Οι ελεγχόμενα στοιχεία διατίθενται μόνο στην ελληνική γλώσσα.

Ποια είναι τα κριτήρια αναζήτησης;

1) Τυπογραφείο:

2) Δημοσίευση

Δημοσίευσης

ο Δημοσίευσης

η Βάση Δεδομένων ΝΟΜΟΣ:

νικά νομοθετήματα βάσει ΑΡΙΘΜΟΥ & ΈΤΟΥΣ (ή σύνολο νομοθεσίας έτους)

νικά νομοθετήματα βάσει Τεύχους & Φύλλου ΦΕΚ

ΚΑΣ ΚΩΔΙΚΩΝ, Συντάγματος & άλλων Θεσμικών Νομοθετημάτων

να με ΛΕΞΕΙΣ μέσω ΜΗΧΑΝΗΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ

ο Συμβούλιο του Κράτους:

ός Προσφυγής ή Γνωμοδότησης

ή Διάταξη

φεύγων

μηνία ή Έτος

; -Κλειδιά

Τελευταία επικαιροποίηση: 04/07/2023

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.